

Djurskydd för hund och katt

– en undersökning av hund- och kattägares syn
på den svenska djurskyddslagstiftningen

*Animal welfare for dogs and cats – a survey of dog and cat owners' view
on the Swedish animal welfare legislation*

Filippa Wetterberg

Självständigt arbete • 15 hp
Sveriges lantbruksuniversitet, SLU
Institutionen för husdjurens miljö och hälsa
Etologi och djurskydd - kandidatprogram
Uppsala 2021

Djurskydd för hund och katt – en undersökning av hund- och kattägares syn på den svenska djurskyddslagstiftningen

Animal welfare for dogs and cats – a survey on dog and cat owners' view on the Swedish animal welfare legislation

Filippa Wetterberg

Handledare: Katja Lundqvist, Sveriges lantbruksuniversitet, Institutionen för husdjurens miljö och hälsa

Examinator: Lisa Lundin, institutionen för husdjurens miljö och hälsa

Omfattning: 15 hp

Nivå och fördjupning: Grundnivå, G2E

Kurstitel: Självständigt arbete i biologi

Kurskod: EX0867

Program/utbildning: Etologi och djurskydd - kandidatprogram

Kursansvarig inst.: Institutionen för husdjurens miljö och hälsa

Utgivningsort: Uppsala

Utgivningsår: 2021

Omslagsbild: Filippa Wetterberg

Nyckelord: hund, katt, hundägare, kattägare, lagstiftning, djurskydd, djurvälstånd

Sveriges lantbruksuniversitet

Fakulteten för veterinärmedicin och husdjursvetenskap

Institutionen för husdjurens miljö och hälsa

Publicering och arkivering

Godkända självständiga arbeten (examensarbeten) vid SLU publiceras elektroniskt. Som student äger du upphovsrätten till ditt arbete och behöver godkänna publiceringen. Om du kryssar i **JA**, så kommer fulltexten (pdf-filen) och metadata bli synliga och sökbara på internet. Om du kryssar i **NEJ**, kommer endast metadata och sammanfattning bli synliga och sökbara. Fulltexten kommer dock i samband med att dokumentet laddas upp arkiveras digitalt.

Om ni är fler än en person som skrivit arbetet så gäller krysset för alla författare, ni behöver alltså vara överens. Läs om SLU:s publiceringsavtal här: <https://www.slu.se/site/bibliotek/publicera-och-analysera/registrera-och-publicera/avtal-for-publicering/>.

JA, jag/vi ger härmed min/vår tillåtelse till att föreliggande arbete publiceras enligt SLU:s avtal om överlåtelse av rätt att publicera verk.

NEJ, jag/vi ger inte min/vår tillåtelse att publicera fulltexten av föreliggande arbete. Arbetet laddas dock upp för arkivering och metadata och sammanfattning blir synliga och sökbara.

Abstract

In Swedish households there are approximately 1 443 000 cats and 881 000 dogs. About 20% of the households have at least one cat and about 15% have at least one dog. The owners of these pets are obliged to comply with the animal welfare legislation regarding cats and dogs. The County Administrative Boards (länsstyrelserna) are responsible for ensuring that the legal requirements are met. However, inspections are not carried out on a regular basis. Unless a County Administrative Board receives a complaint from the general public about an owner potentially not complying with the legislation, and considers that report to justify an inspection, a cat or dog owner will not be subject to one. It is every cat and dog owners' individual responsibility to meet the legal requirements and, according to these, have the competence needed to properly care for their pet. Despite this fact, the owners' lack of knowledge, or ability to care for their cat or dog, is usually the reason for why they fail to comply with the legislation. This study investigated Swedish cat and dog owners' view on the animal welfare legislation for pet cats and dogs with the aim to understand the owners' knowledge, experience and opinions about the legislation and the effect this can have on their pets. The method used was a survey shared on the social media platform "Facebook" which resulted in responses from 115 cat and/or dog owners. The results showed that many owners had heard about the animal welfare act with its supporting regulations and had some knowledge about how to find them but also that they lacked knowledge about what they included. It was found that only few had searched in the regulations and that it was common to turn to Google or equivalent when seeking information about the legislation. The findings show that the level of knowledge could lead to negative consequences for cats and dogs. To ensure good animal protection and welfare we could benefit from making the regulations easily accessible and educating cat and dog owners on the legislation. Further research is needed to fully understand cat and dog owners' perception on the animal welfare legislation and how to improve the owners' level of knowledge.

Keywords: cat, dog, cat owners, dog owners, animal welfare legislation, animal protection

Innehållsförteckning

Tabellförteckning	9
Figurförteckning.....	10
1. Inledning.....	11
1.1. Introduktion.....	11
1.2. Djurskyddslagstiftningen	12
1.3. Efterlevnad av lagstiftningen	12
1.4. Djurhållarens kunskap.....	13
2. Syfte och frågeställningar	14
3. Material och metod.....	15
3.1. Enkätundersökning.....	15
3.2. Utformning av enkät	15
3.3. Sammanställning av enkätsvar	16
4. Resultat	18
4.1. Inkomna svar	18
4.2. Respondenterna.....	18
4.3. Kunskap	19
4.4. Upplevelser, erfarenheter och åsikter	24
4.5. Skillnader mellan respondenter på gruppnivå	27
5. Diskussion	29
5.1. Djurskyddslagstiftningens efterlevnad	29
5.2. Djurskyddslagstiftningens tillgänglighet	30
5.3. Kunskap kring djurskyddslagstiftningen.....	31
5.4. Kunskapslägets konsekvenser.....	33
5.5. Samhälle, etik och hållbarhet	35
5.6. Framtiden	36
5.7. Reflektioner kring studien.....	37
6. Slutsats.....	40

Populärvetenskaplig sammanfattning.....	41
Referenser	42
Tack	44
Bilaga 1.....	45
Bilaga 2.....	47

Tabellförteckning

Tabell 1. Respondenternas självuppskattade kunskapsnivå.....	19
Tabell 2. Respondenternas kännedom om djurskyddslagstiftningen.....	19
Tabell 3. Respondenternas kännedom kring hur de hittar djurskyddslagstiftningen.	20
Tabell 4. Var respondenterna först vänder sig för att ta reda på vad djurskyddslagstiftningen säger.	20
Tabell 5. Kommentarer från de som svarade "annat" på frågan om var respondenterna vänder sig för att ta reda på vad djurskyddslagstiftningen säger.....	20
Tabell 6. Respondenternas svar på om de hittat vad de sökt i föreskrifterna (2020:8).	24
Tabell 7. Respondenternas svar på om de lättare hittar i de nya föreskrifterna (2020:8) än i de tidigare gällande föreskrifterna (2019:28).	24
Tabell 8. Respondenternas svar på hur kravet gällande okontrollerad förökning hade påverkat dem.	25
Tabell 9. Respondenternas övriga åsikter gällande djurskyddslagstiftningen	26

Figurförteckning

- Figur 1. Respondenternas svar på vilka av de presenterade alternativen gällande hundar de tror står med i djurskyddslagstiftningen. De svarsalternativ som stämmer överens med vad som står i lagstiftningen är markerade i grönt, övriga i rött.21
- Figur 2. Respondenternas svar på vilka av de presenterade alternativen gällande katter de tror med i djurskyddslagstiftningen. De svarsalternativ som stämmer överens med vad som står i lagstiftningen är markerade i grönt, övriga i rött.22
- Figur 3. Respondenternas svar på vid vilken ålder hundvalpar tidigast får skiljas från modern. Det korrekta svarsalternativet är markerat i grönt, övriga i rött.23
- Figur 4. Respondenternas svar på vid vilken ålder kattungar tidigast får skiljas från modern. Det korrekta svarsalternativet är markerat i grönt, övriga i rött. .23

1. Inledning

1.1. Introduktion

Människor har sedan långt tillbaka i tiden levt ihop med hundar och katter. Domesticeringen av hundar skedde för runt 15 000 år sedan (Savolainen, 2002) och för katter för runt 9500 år sedan (Vigne *et al.*, 2004). De är idag de två mest vanliga sällskapsdjuren i Sverige (Agria, 2017), är ofta högt älskade av sina ägare och ses inte sällan som familjemedlemmar (McConnell *et al.*, 2019). En undersökning publicerad 2017 visade att det då fanns omkring 881 000 hundar och 1 443 000 katter i Sverige (Svenska Kennelklubben, 2017). Samma undersökning visade att omkring 20 % av hushållen i Sverige hade katt och att omkring 15 % hade hund.

I Sverige har vi lagstiftning som bestämmer hur hundar och katter ska hållas. Den djurskyddslagstiftning som gäller för hållande av hund och katt som sällskapsdjur är djurskyddslagen (2018:1192), djurskyddsförordningen (2019:66) och för djurslagen specifikt - Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2020:8) om hållande av hundar och katter, saknr L 102. Hädanefter benämns dessa författningar som ”djurskyddslagen”, ”djurskyddsförordningen” och ”2020:8”. De föreskrifter som gällde tidigare, Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:28) om hållande av hund och katt, saknr L 102, nämns senare i arbetet som ”2019:28”.

Ansvar för att djurskyddslagstiftningen efterlevs är djurhållarens och enligt 2020:8 ska den som håller hund eller katt ha tillräcklig kompetens (2 kap. 5 och 6 §§). Jordbruksverket (2021a) bedömer dock att de flesta av de vanligaste bristerna inom hund- och katthållning beror på att djurhållaren inte har tillräckliga kunskaper om hur djuren bör hållas eller inte har förmågan att tillgodose djurens behov. Denna studie undersöker vilken syn hund- och kattägare har på djurskyddslagstiftningen – hur kännedomen, kunskapen och åsikterna kring den ser ut.

1.2. Djurskyddslagstiftningen

Dagens djurskyddslag har till syfte att säkerställa ett gott djurskydd och att främja en god djurvälstånd och respekt för djur (1 kap. 1 § djurskyddslagen). Den är en ramlag med bestämmelser som är grundläggande och centrala för djurs välfärd (s. 48 prop. 2017/18:147). Mer specifika bestämmelser som kompletterar djurskyddslagen finns i djurskyddsförordningen och framförallt i Jordbruksverkets föreskrifter.

I juni 2020 trädde de nuvarande föreskrifterna (2020:8) gällande hållande av hund och katt som sällskapsdjur i kraft. Enligt Jordbruksverkets (2019) konsekvensutredning för 2020:8 innehöll de tidigare gällande föreskrifterna (2019:28) vissa delar som var något otydliga eller svåra att förstå och det kunde därför vara krångligt att hitta rätt information i föreskrifterna. Vidare står det att syftet med de nya föreskrifterna (2020:8) bland annat är att underlätta för djurhållaren att göra rätt, skapa tydlighet i vilka mål och funktioner som är viktiga och öka flexibiliteten kring hur målen uppnås.

En av de större förändringarna i de nya föreskrifterna (2020:8) är det nya kravet att oplanerad, oönskad eller överdriven reproduktion ska förebyggas (6 kap. 2 §). Detta innebär att katter som går fritt ute bör vara kastrerade, steriliserade eller på annat sätt förhindras att föröka sig okontrollerat (Allmänt råd 6 kap. 2 § 2020:8). Beslutet togs emot med glädje av bland annat djurskydds- och djurrättsorganisationer och det nya kravet uppmärksammades mycket då föreskrifterna trädde i kraft (Djurens rätt, 2020; Djurskyddet Sverige, 2020; Svenska Djurskyddsföreningen, 2020). Detta kan tänkas ha gjort hund- och kanske framförallt kattägare uppmärksammade på de nya föreskrifterna (2020:8) men frågan är hur många som faktiskt har läst dem.

1.3. Efterlevnad av lagstiftningen

Att djurskyddslagstiftningen efterlevs kontrolleras av Länsstyrelsen (8 kap. 6 § djurskyddsförordningen). Vid de djurskyddskontroller som utförs upptäcks en stor andel brister hos hund och katt (Jordbruksverket, 2021a). Mellan åren 2014 och 2016 stod hundar och katter i genomsnitt för 72–88% av besluten om omhändertagande av djur med stöd av 31 och 32 §§ i djurskyddslagen (1988:534) (s. 89 prop. 2017/18:147). Det sker dock inga regelbundna djurskyddskontroller av sällskapsdjur så som hundar och katter, till skillnad från exempelvis produktionsdjur. Ett undantag är verksamheter med tillståndspliktig hund- eller katthållning enligt 6 kap. 4 § djurskyddslagen, där ska regelbundna kontroller utföras (Jordbruksverket, 2021a). Kontroller av icke tillståndspliktig hund- och

katthållning utförs endast då länsstyrelsen får in anmälningar om att det eventuellt finns brister i djurskyddet (Jordbruksverket, 2020).

Att djurskyddet stärks och att föreskrifter blir tydligare och underlättar för djurhållare att göra rätt är bra för både djuren och människorna. För att det ska ha någon effekt måste dock djurhållarna veta vad som står i lagstiftningen. Alla hund- och kattägare i Sverige har en skyldighet att efterleva den svenska djurskyddslagstiftningen. För att möjliggöra detta bör lagstiftningen vara lätt för alla att hitta och läsa. På vilket sätt information kommuniceras till en mottagare har en betydande roll för huruvida kommunikationen lyckas eller inte, informationen måste vara lättillgänglig för mottagaren (Philpotts *et al.*, 2019).

1.4. Djurhållarens kunskap

Eftersom den största delen av hund- och katthållningen i Sverige inte kontrolleras får ägarna sällan tillfälle att diskutera sin egen djurhållning med kontrollmyndigheten (Jordbruksverket, 2019). Situationer då djurägare tar tillfället att lära sig om djurhållning kan till exempel vara vid veterinärbesök eller via akademisk utbildning men mest troligt är det oftare via TV- program, online-videor och sociala medier (Philpotts *et al.*, 2019).

Enligt Philpotts *et al.* (2019) har många människor uppfattningen att hundägandet är något som “alla gör” och därför inte kan vara särskilt svårt. Det är vanligt att hundägare inte anser sig behöva någon utbildning för att ta hand om sin hund utan tänker att de är bra ägare eftersom de älskar sina hundar (Philpotts *et al.*, 2019). Philpotts *et al.* (2019) skriver vidare att den genomsnittliga hundägaren sällan kommer i kontakt med den lagstiftning som rör hållande av hundar och hamnar troligtvis aldrig i en situation där de uppmanas att utbilda sig inom den. Katter är ofta ännu lättare att skaffa sig än hundar och folk har ofta inställningen att de klarar sig bra på egen hand (Toukhsati *et al.*, 2007; s. 44 prop. 2017/18:147). Därför är det troligt att samma slutsatser kan dras för den generella uppfattningen om kattägandet, att det är något enkelt som vem som helst kan klara av utan någon utbildning inom ämnet.

Philpotts *et al.* (2019) skriver att det inte bara är en ökad kunskap som kan vara viktig för en förbättrad djurvälstånd, utan även en förändring av attityder, värderingar och beteenden. I detta arbete undersöks åsikter och erfarenheter hos hund- och kattägare, om de har den kunskap om djurskyddslagstiftningen som förväntas av dem och vilken påverkan dessa faktorer kan ha på djuren.

2. Syfte och frågeställningar

Det finns ett stort antal hund- och kattägare i Sverige och dessa har en skyldighet att följa djurskyddslagstiftningen. Denna har säkerligen många hund- och kattägare åsikter om, särskilt då de nya föreskrifterna gällande hund och katt började gälla och blev omtalade under 2020. Samtidigt kan det finnas de som inte har kunskapen om vad djurskyddslagstiftningen omfattar eller var den finns att läsa.

Syftet med arbetet är att undersöka vilka kunskaper och åsikter hund- och kattägare har om djurskyddslagstiftningen gällande hund och katt. Detta för att få en uppfattning om hur de upplever att lagstiftningen fungerar, hur insatta de är i den och vad det i sin tur kan ge för konsekvenser för djuren. Arbetet har utgått från följande frågeställningar:

1. Kan hund- och kattägare hitta djurskyddslagstiftningen?
2. Vet hund- och kattägare vad som står i djurskyddslagstiftningen gällande hund och katt?
3. Tycker hund- och kattägare att djurskyddslagstiftningen gällande hund och katt är lätt att efterleva?
4. Hur kan hund- och kattägares kunskap eller brist på kunskap påverka djurhållningen?

3. Material och metod

3.1. Enkätundersökning

I denna studie användes en enkätundersökning som grund till arbetet. Enkäten riktade sig till personer som ägde eller ansvarade för en eller flera hundar och/eller katter (hädanefter benämnda som hund- och kattägare) och var bosatta i Sverige. En länk till enkäten publicerades i ett offentligt inlägg på författarens personliga konto på plattformen Facebook. Tillsammans med enkäten publicerades en kort informationstext om studiens syfte, vem enkäten vände sig till, uppskattad tidsåtgång för besvarande av frågorna samt en uppmaning om att dela inlägget vidare. Enkäten var tillgänglig att besvara mellan 6–18 april 2021.

3.2. Utformning av enkät

Enkäten skapades i undersökningsplattformen Netigate. Den inleddes med en sida där det informerades om enkätens syfte, att svaren behandlades anonymt och att medverkan när som helst kunde avslutas. Det informerades även om villkor gällande personuppgiftshantering och länkades till ett dokument med mer detaljerad information om detta (Bilaga 1). Det framgick att godkännande av dessa villkor var frivilligt. Det gick endast att komma vidare till enkätfrågorna om villkoren accepterades. För eventuella frågor kring enkäten hänvisades till författarens e-postadress.

Frågorna i enkäten baserades huvudsakligen på den befintliga djurskyddslagstiftningen, sådant som nyligen förändrats i och med ikraftträdandet av de nya föreskrifterna (2020:8) och egna erfarenheter inom området. De formulerades i samråd med handledare och en kontaktperson på Jordbruksverket. Frågor som syftade till att undersöka djurhållarnas kunskaper kring lagstiftningen valdes ut från ett flertal olika kapitel i föreskrifterna (2020:8) och baserat på egna erfarenheter kring vanliga kunskapsbrister bland hund- och kattägare. Innan enkäten publicerades skickades den till, utöver handledare och kontaktpersonen på Jordbruksverket, tre personer som fick komma med synpunkter och meddela

tidsåtgången för genomförandet av enkäten. Efter detta omformulerades några frågor för att förebygga missförstånd.

Allra först ställdes frågor om djurägaren så som ålder, könsidentitet, utbildning och vilket av djurslagen (hund, katt eller båda) som ägdes eller ansvarades för. Detta följdes av en fråga där respondenterna själva fick uppskatta sin kunskapsnivå kring djurskyddslagstiftningen gällande hund och katt och sedan olika frågor som gällde djurhållarens åsikter och kunskaper kring lagstiftningen. På en del av frågorna skulle respondenterna lämna synpunkter kring lagstiftningen och på en del ange vilka av olika alternativ som stämde överens med kraven i lagstiftningen. Efter frågorna fanns en sida där det gavs möjlighet att lämna övriga åsikter om djurskyddslagstiftningen för att ge utrymme åt sådant som inte kunnat framföras via svaren tidigare. Här begränsades fritextsvaret till 300 tecken för att bearbetningen av svaren inte skulle bli för omfattande. Det var inte obligatoriskt att lämna någon övrig åsikt. Enkäten avslutades sedan med ett tack för deltagandet och att den skickades in genom ett knapptryck.

För att så många deltagare som möjligt skulle genomföra hela enkäten begränsades enkätens längd något. Den innehöll totalt 22 frågor. Två av frågorna var sådana som endast visades om ett specifikt svar angivits på en tidigare fråga. För de flesta respondenterna blev det därför 20 eller 21 frågor att svara på. Samtliga frågor var obligatoriska att svara på. På två frågor fanns möjlighet att välja ”annat” och svara med fritext. Övriga frågor gick bara att svara på med de alternativ som presenterades. De fullständiga enkätfrågorna och detaljer kring dessa finns att läsa i Bilaga 2.

3.3. Sammanställning av enkätsvar

När tiden för undersökningen gick ut sammanställdes svaren i en rapport i Netigate. Svaren från de respondenter som inte slutförde hela enkäten togs inte med. Rapporten exporterades från Netigate som en PDF-fil. Resultaten visades i form av tabeller och diagram med antal svar samt andelen i procent och data analyserades utifrån dessa. Den huvudsakliga rapporten exporterades även från Netigate till Microsoft Excel där tabeller och diagram hanterades innan de överfördes till Microsoft Word där samtliga delar av arbetet skrevs.

Netigates nedbrytningsfunktion användes för fråga 1–8 och 10 i enkäten. Detta gjordes separat för var och en av dessa frågor och en individuell rapport baserad på varje fråga exporterades. Denna funktion gjorde det möjligt att se resultatet baserat på olika grupper som exempelvis åldersgrupp, könsidentitet eller utbildning. Om resultaten såg ut att skilja sig mellan olika grupper av respondenter, där en skillnad

ansågs vara relevant att diskutera, utfördes chi-två-test för att avgöra om skillnaden var slumpmässig eller om det fanns ett samband. Testen utfördes i Microsoft Excel. P-värdet räknades ut med funktionen "CHI2.TEST" och där det visades vara lägre än 0,05 antogs svarsskillnaden ha ett samband med respondentgrupperna.

4. Resultat

4.1. Inkomna svar

Totalt 115 personer lämnade in kompletta svar på enkäten. Ytterligare 48 personer påbörjade enkäten utan att slutföra den. Var i enkäten respondenterna slutade svara var spritt, flest antal slutade dock på fråga 7, 14 och 21. De procentandelar som anges nedan är ungefärliga då de avrundades till närmsta heltal. I nedanstående tabeller och diagram är frågorna och svarsalternativen formulerade precis som de var i enkäten (Tab. 1–9, Fig. 1–4).

4.2. Respondenterna

Majoriteten (64%) av respondenterna var i åldersgruppen 20–30 år. Därefter kom åldersgrupperna 51–60 (14%), 31–40 (10%), 41–50 (5%), 61–70 (5%) och 71–80 (2%). Ingen av respondenterna var under 20 eller över 80 år. Den största delen av respondenterna var kvinnor (83%) och resten män (17%). Ingen angav ”Annat” eller ”Vill ej ange” på frågan gällande könsidentitet. Det var vanligast att respondentens högsta avslutade utbildning var gymnasieutbildning (52%), därefter universitets- eller högskoleutbildning (47%) och till sist grundskoleutbildning (1%). Det var några fler som hade hund (68%) än katt (52%), en femtedel av respondenterna hade både hund och katt. Bland respondenterna var det en fjärdedel som hade genomgått utbildning inom hållande av både hund och katt, en tiondel inom endast hund och 3% inom endast katt. Majoriteten (63%) hade inte någon utbildning inom hållande av hund och katt. Totalt 43 personer hade genomgått utbildning inom något av djurslagen varav 42 var kvinnor och en var man. En mindre del av respondenterna arbetade professionellt inom ämnet, 10% med båda djurslagen och 2% med endast hund. Dessa var kvinnor.

4.3. Kunskap

Självuppskattad kunskapsnivå

Respondenterna fick själva ange sin kunskapsnivå kring djurskyddslagstiftningen gällande hund och katt (Tab. 1). Skalan gick från 1 till 5 där 1 var ”Mycket bristande” och 5 ”Mycket god”. Den största andelen lade sig i mitten på 3. Medelvärdet för samtliga respondenter blev ca 3,22.

Tabell 1. Respondenternas självuppskattade kunskapsnivå.

På vilken nivå uppskattar du att din kunskap är kring djurskyddslagstiftningen gällande hund och katt?	Antal	Andel
1. Mycket bristande	5	4%
2.	20	17%
3.	46	40%
4.	33	29%
5. Mycket god	11	10%
Svar	115	

Kännedom om lagstiftningen

Majoriteten kände till djurskyddslagen och föreskrifterna (2020:8), inte lika många kände till djurskyddsförordningen (Tab. 2). Omkring en femtedel svarade att de inte kände till någon av författningarna.

Tabell 2. Respondenternas kännedom om djurskyddslagstiftningen.

Känner du till dessa? 1-3 svar möjliga.	Antal	Andel
Jag känner till djurskyddslagen	68	59%
Jag känner till djurskyddsförordningen	45	39%
Jag känner till föreskrifterna	64	56%
Jag känner inte till någon av dem	21	18%
Svar	115	

Hitta lagstiftningen

Majoriteten visste hur de hittade djurskyddslagen och föreskrifterna (2020:8), inte lika många visste hur de hittade djurskyddsförordningen (Tab. 3). Drygt en femtedel visste inte hur de hittade någon av författningarna.

Tabell 3. Respondenternas kännedom kring hur de hittar djurskyddslagstiftningen.

Vet du hur du hittar djurskyddslagstiftningen? 1-3 svar möjliga.	Antal	Andel
Jag vet hur jag hittar djurskyddslagen	59	51%
Jag vet hur jag hittar djurskyddsförordningen	49	43%
Jag vet hur jag hittar föreskrifterna	75	65%
Nej	24	21%
Svar	115	

Söka kring lagstiftningen

Att söka på Google eller motsvarande var det vanligaste svaret på var respondenterna först vände sig för att ta reda på vad lagstiftningen säger kring hållande av hundar och katter (Tab. 4). Därefter kom att läsa direkt i lagstiftningen. Fyra respondenter svarade ”annat” och lämnade en kommentar (Tab. 5).

Tabell 4. Var respondenterna först vänder sig för att ta reda på vad djurskyddslagstiftningen säger.

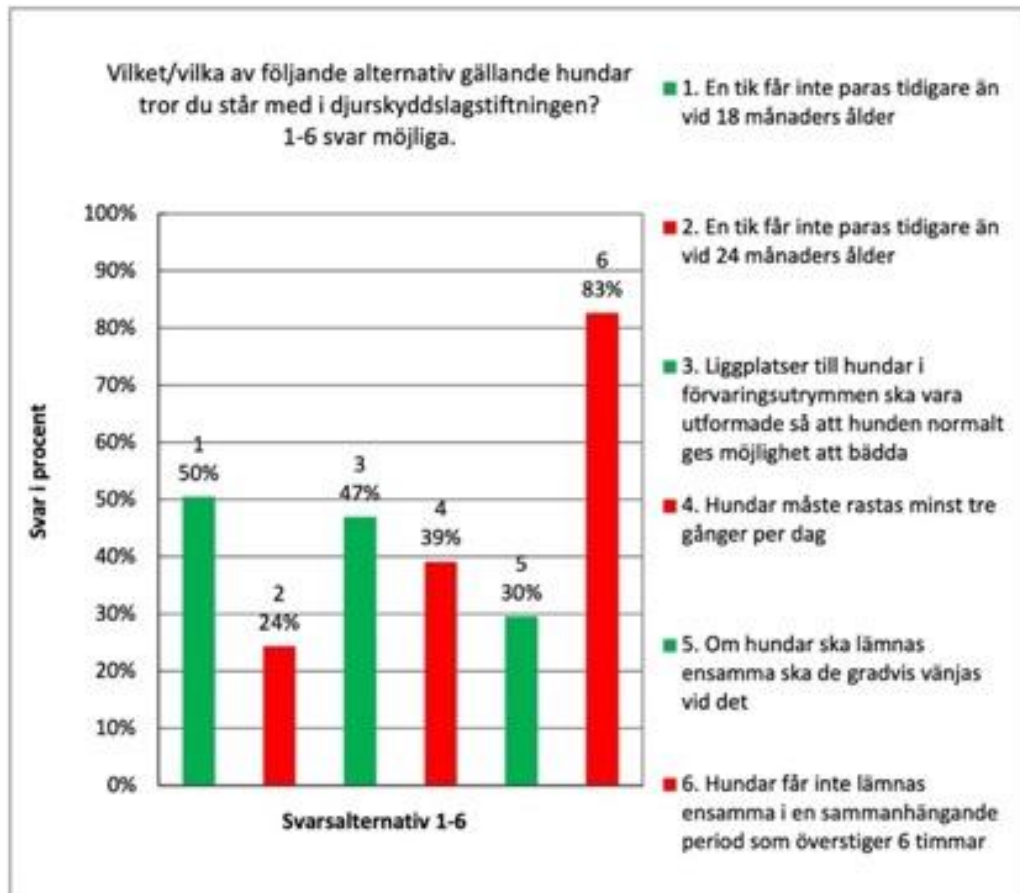
När du vill ta reda på vad lagstiftningen säger angående hållande av hundar och katter, vart vänder du dig först?	Antal	Andel
Jag läser direkt i lagstiftningen	28	24%
Jag söker på Google eller motsvarande	63	55%
Jag söker/frågar på sociala medier	0	0%
Jag frågar någon jag känner	2	2%
Jag har aldrig haft det behovet	18	16%
Annat	4	3%
Svar	115	

Tabell 5. Kommentarer från de som svarade ”annat” på frågan om var respondenterna vänder sig för att ta reda på vad djurskyddslagstiftningen säger.

Kommentarer från ”annat”
Jordbruksverket alt. Google
Läser på jordbruksverkets hemsida.
Både 1 & 2. Söker Google och försöker läsa i lagtexten.
Länsstyrelsen och Jordbruksverket samt lagar och förordningar

Vad som står i djurskyddslagstiftningen – hund

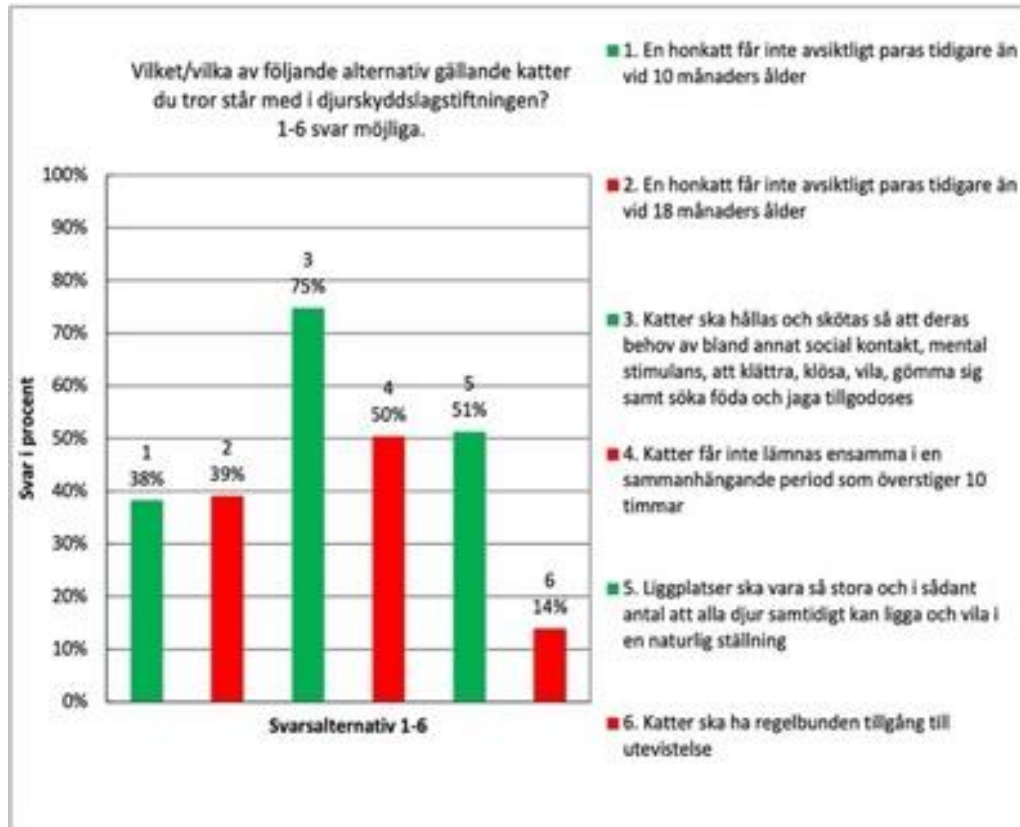
Respondenterna fick markera de alternativ de trodde stod med i djurskyddslagstiftningen gällande hund (Fig. 1). Inget av de korrekta alternativen markerades av mer än hälften av respondenterna. Det alternativet som markerades av flest respondenter var inte korrekt.

Figur 1. Respondenternas svar på vilka av de presenterade alternativen gällande hundar de tror står med i djurskyddslagstiftningen. De svarsalternativ som stämmer överens med vad som står i lagstiftningen är markerade i grönt, övriga i rött.

Vad som står i djurskyddslagstiftningen – katt

Respondenterna fick markera de alternativ de trodde stod med i djurskyddslagstiftningen gällande katt (Fig.2). Det alternativ som markerades av flest respondenter var korrekt.

Figur 2. Respondenternas svar på vilka av de presenterade alternativen gällande katter de tror med i djurskyddslagstiftningen. De svarsalternativ som stämmer överens med vad som står i lagstiftningen är markerade i grönt, övriga i rött.

Skilja hundvalpen från modern

Majoriteten av respondenterna svarade rätt på frågan om när hundvalpar tidigast får skiljas från modern (Fig. 3). I figuren nedan presenteras samtliga svar på frågan.

Figur 3. Respondenternas svar på vid vilken ålder hundvalpar tidigast får skiljas från modern. Det korrekta svarsalternativet är markerat i grönt, övriga i rött.

Skilja kattungen från modern

Majoriteten av respondenterna svarade rätt på frågan om när kattungar tidigast får skiljas från modern (Fig. 4). I figuren nedan presenteras samtliga svar på frågan.

Figur 4. Respondenternas svar på vid vilken ålder kattungar tidigast får skiljas från modern. Det korrekta svarsalternativet är markerat i grönt, övriga i rött.

4.4. Upplevelser, erfarenheter och åsikter

Hitta i lagstiftningen

De allra flesta respondenterna hade inte sökt något i de nya föreskrifterna (2020:8) och kunde därför inte ange om de hittat det de hade sökt (Tab. 6). Av de 40 personer som hade sökt något i föreskrifterna hittade 83% alltid eller oftast, 13% ibland och 5% sällan eller aldrig det de sökt.

Tabell 6. Respondenternas svar på om de hittat vad de sökt i föreskrifterna (2020:8).

Den 15 juni 2020 började nya föreskrifter för hållande av hund och katt att gälla. När du efter den 15 juni 2020 har läst i föreskriften, har du hittat det du sökt?	Antal	Andel
Alltid	7	6%
Oftast	26	23%
Ibland	5	4%
Sällan	1	1%
Aldrig	1	1%
Jag har inte sökt något i de nya föreskrifterna	75	65%
Svar	115	

Jämförelse av föreskrifter

Likt föregående fråga hade en stor del av respondenterna inte sökt i de båda föreskrifterna (2019:28 och 2020:8) och kunde därför inte göra någon jämförelse (Tab. 7). Totalt 69% procent svarade att de inte hade sökt i 2020:8, detta är 4% mer än andelen som angav att de inte sökt i dem i den föregående frågan (Tab. 6).

Tabell 7. Respondenternas svar på om de lättare hittar i de nya föreskrifterna (2020:8) än i de tidigare gällande föreskrifterna (2019:28).

Upplever du att du lättare hittar det du söker i de nya föreskrifterna jämfört med de som gällde tidigare?	Antal	Andel
Alltid	1	1%
Oftast	8	7%
Ibland	7	6%
Sällan	3	3%
Aldrig	0	0%
Ingen uppfattning, jag har bara sökt i de nya föreskrifterna	17	15%
Ingen uppfattning, jag har bara sökt i de tidigare gällande föreskrifterna	31	27%
Ingen uppfattning, jag har inte sökt i någon av föreskrifterna	48	42%
Svar	115	

Efterleva lagstiftningen

Respondenterna fick frågan om de ansåg att djurskyddslagstiftningen är lätt att efterleva. Det svar som flest angav var ”ja” (43%). 27% av respondenterna svarade ”delvis” och 30% svarade att de inte hade någon uppfattning. Ingen svarade ”nej”.

Krav kring okontrollerad förökning

Respondenterna fick frågan om vad de tyckte om det nya kravet gällande okontrollerad förökning. 90% svarade att de tyckte att det var bra, 3% att de tyckte att det var dåligt och 7% hade ingen åsikt.

Kravets påverkan

De flesta kattägarna hade inte påverkats av det nya kravet gällande okontrollerad förökning (Tab. 8). I tabellen nedan presenteras samtliga svar på frågan gällande kravets påverkan.

Tabell 8. Respondenternas svar på hur kravet gällande okontrollerad förökning hade påverkat dem.

Har det skärpta kravet angående okontrollerad förökning påverkat dig? Flera val möjliga, utnyttjas om du har fler katter med olika lösningar för.	Antal	Andel
Ja, katten/katterna har sedan dess kastrerats eller steriliserats	5	8%
Ja, katten/katterna får sedan dess utevistelse i rastgård/rastas i koppel	0	0%
Ja, katten/katterna får sedan dess inte gå ute	0	0%
Ja, katten/katterna har sedan dess givits preventivmedel/kemisk kastrering	0	0%
Nej, katten/katterna hindrades redan från okontrollerad förökning	55	92%
Nej, katten/katterna hindras inte från okontrollerad förökning	1	2%
Svar	60	

Kompetenskrav

Respondenterna fick frågan om vad de tyckte om kravet på särskild kompetens för de som driver tillståndspliktig hund- och katthållning. Nästan alla respondenter (97%) var positiva till kompetenskravet för tillståndspliktig hund- och katthållning. Endast 1% svarade ”dåligt” och 3% hade ingen åsikt.

Tillståndspliktig hund- och katthållning

Ytterst få av respondenterna drev tillståndspliktig hund- eller katthållning, endast två personer drev tillståndspliktig hundhållning och en person drev tillståndspliktig katthållning. Ingen svarade att de drev både tillståndspliktig hund- och katthållning. Av de tre personer som drev tillståndspliktig hund- eller katthållning tyckte två att

kompetenskraven för tillståndspliktig hållning omfattade lagom mycket och en av personerna tyckte att kraven omfattade för lite. Ingen svarade att kraven omfattade för mycket.

Övriga åsikter

Totalt 14 respondenter lämnade en kommentar när de i slutet av enkäten fick möjlighet att komma med övriga åsikter om djurskyddslagstiftningen. Tio av svaren som lämnades innehöll åsikter (Tab. 9). De övriga fyra svaren var utan åsikter.

Tabell 9. Respondenternas övriga åsikter gällande djurskyddslagstiftningen

Övriga åsikter
Att man har strikt ansvar över sin hund trots att "egen gård stänger sig själv" vilket betyder att även om hunden är på den instängda gården ska ägaren till den hunden betala ifall en annan hund kommer in och hoppar på den instängda hunden.
Det borde vara tydligare på katt att dom SKA kastreras Varför får en hundvalp lämnas vid 8 veckor o en katt vid 12 v? Min erfarenhet säger att det borde vara tvärt om. Många kattmammor vill inte ha sina ungar så länge medans en hundvalp verkligen behöver sin mamma längre.
Jag tycker generellt att lagstiftning ska kommuniceras på ett tydligare sätt! Det är varje ägares ansvar att ta del av de lagrum som finns för att göra rätt i sin djurhållning, men generellt borde fler varianter på hur kommunikeringen utförs finnas som alternativ!
Bra enkät! Jag kan ingenting märkte jag haha / xxxx ¹ Tycker generellt att det är positivt att regler kring katters reproduktion skärps, men det är tämligen tandlösa regler som tillkom 2020. Det är lätt att kringgå eller att helt enkelt strunta i, vilket jag ser ofta.
Att enskilda handläggare tolkar lagen på helt olika sätt. Finns INGEN sammanfattning eller liknande som gäller i hela landet..... Den kan alltid förbättrad.
Det är svårt att få tag i nån instans när man ser djur fara illa, ingen som bryr sig verkar det som (²)
De är lagar som man ibland tyvärr kan känna inte har nått ut, inter efter följs till fullo eller inte efterhålls/kontrolleras alltid då man fortsatt se och hör om hur många gör på "gammaltvis".

¹ Respondent anonymiserad

² Emoji med gråtande ansikte

4.5. Skillnader mellan respondenter på gruppnivå

I de resultat som presenteras nedan visade sig svarskillnaderna ha ett samband med respondentgrupperna ($p < 0,05$).

Kunskapsnivå

De som angett en högre kunskapsnivå kände i större utsträckning till lagstiftningen och hur de hittade den och en större andel hade sökt i föreskrifterna. De tyckte även i större utsträckning att lagstiftningen var lätt att efterfölja. En större andel av de med högre självuppskattad kunskapsnivå läste direkt i lagstiftningen för att ta reda på vad lagstiftningen säger. Andelen som svarade att de aldrig haft behovet att ta reda på vad lagstiftningen säger var större för de med lägre självuppskattad kunskapsnivå.

Utbildning och professionellt arbete inom hund och katt

Den självuppskattade kunskapsnivån var högre hos de som jobbade professionellt inom hund och katt och de som hade utbildning inom djurslagen. De som hade utbildning inom båda djurslagen kände i större utsträckning till lagstiftningen och en större andel angav att de sökte information gällande lagstiftningen genom att läsa direkt i den. De som arbetade professionellt med djurslagen och de som hade utbildning inom båda djurslagen visste i större utsträckning hur de hittade lagstiftningen och hade i högre utsträckning sökt i både de nya och de tidigare gällande föreskrifterna. De som arbetade professionellt med djurslagen hade större andel rätt gällande när kattungar tidigast får skiljas från modern och de som hade utbildning inom båda djurslagen hade större andel rätt gällande när hundvalpar tidigast får skiljas från modern.

Ålder

Den allra största delen av de som utbildat sig inom hållande av hund och/eller katt var i 20–30-årsåldern. Fler i den åldern hade kännedom om djurskyddslagen och djurskyddsförordningen och visste hur de hittade dem. De hade minst andel respondenter som inte visste var de hittade någon av författningarna. Samma åldersgrupp hade störst andel respondenter som sökte information genom att läsa direkt i lagstiftningen och störst andel som hade sökt i båda föreskrifterna. På frågan gällande om respondenterna upplevde att lagstiftningen är lätt att efterleva var åldersgruppen 20–30 de som hade minst andel respondenter som inte hade någon uppfattning. Den åldersgrupp där störst andel svarade att de inte hade någon uppfattning var 31–40 och den åldersgrupp där störst andel angav att de aldrig haft behovet av att ta reda på vad lagstiftningen säger var 71–80.

Kvinnor och män

Större andel kvinnor än män kände till djurskyddslagen, visste hur de hittade djurskyddslagen och djurskyddsförordningen och hade läst i föreskrifterna. Majoriteten av både kvinnor och män angav att de sökte information gällande lagstiftningen på Google eller motsvarande, i övrigt skiljde sig svaren en del. Större andel kvinnor än män läste direkt i lagstiftningen. En större andel män än kvinnor svarade att de aldrig haft behov av att ta reda på vad lagstiftningen säger och männen svarade i större utsträckning att de inte hade någon uppfattning om huruvida lagstiftningen är lätt att efterleva.

Hund- och kattägare

En större andel hund- än kattägare kände till föreskrifterna. Då det gällde tidigaste ålder som hundvalpar och kattungar får lämna modern hade hundägare större andel rätt gällande hundvalpar och kattägare större andel rätt gällande kattungar. En större del av kattägarna trodde att hundvalpar fick lämna modern vid tidigast 12 veckors ålder och en större del av hundägarna trodde att kattungar fick lämna modern vid tidigast 8 veckors ålder.

5. Diskussion

5.1. Djurskyddslagstiftningens efterlevnad

Hund- och kattägare är skyldiga att följa djurskyddslagstiftningen. Genom detta arbete har det framkommit att många har viss kunskap om lagstiftningen men att alla inte vet var de hittar den, vad som står i den eller att den över huvud taget finns, något som kan förmodas försvåra efterlevnaden.

Om hund- och kattägare tycker att djurskyddslagstiftningen gällande hund och katt är lätt att efterleva var en av frågeställningarna i arbetet och även en fråga i enkäten. Att de flesta respondenterna tyckte att det var lätt eller delvis lätt och att ingen svarade ”nej” kan ses som något positivt. Eftersom en del respondenter inte kände till författningarna och de flesta respondenterna aldrig hade sökt något i föreskrifterna kan det dock ifrågasättas om de verkligen vet vad det innebär att efterleva lagstiftningen. Då svarsalternativet var ”Jag har inte sökt något i de nya föreskrifterna” kan respondenterna som svarade detta visserligen ha menat att de har läst i föreskrifterna utan att söka specifik information. I detta fall skulle de ändå kunna veta tillräckligt för att avgöra om de tycker att den är lätt att efterleva. Att många anser att lagstiftningen är lätt eller delvis lätt att efterleva kanske även kan bero på bristen på kontakt med kontrollmyndigheten. Om en djurhållning aldrig genomgått en kontroll kanske brister kan finnas utan att djurhållaren vet om det.

Det var inte många respondenter som verkade uppleva något problem med att följa det nya kravet kring förebyggande av okontrollerad förökning. De allra flesta var positiva till kravet och hade inte påverkats av det då deras katter förhindrades från okontrollerad förökning redan innan 2020:8 trädde i kraft. Problemet med okontrollerad förökning är stort bland katter som har så kallade semi-ägare, det vill säga personer som matar och/eller på annat sätt tar hand om katter men inte ser sig som katternas ägare (Toukhsati *et al.*, 2017). En studie av Toukhsati *et al.* (2017) visade att semi-ägare inte anser sig ansvara för katterna exempelvis när det kommer till kastrering/sterilisering (Toukhsati *et al.*, 2017). Enkäten i detta arbete vände sig endast till de som ansåg sig äga eller ansvara för en eller flera hundar och/eller

katter. Om även semi-kattägare hade besvarat enkäten hade kanske fler svarat att de inte gjort något för att förhindra okontrollerad förökning.

Två respondenter lämnade som övriga åsikter i slutet av enkäten att de tycker att kravet bör skärpas ytterligare. Detta skulle kunna ha sin grund i att det idag är ett allmänt råd i 2020:8 att katter som går fritt ute *bör* kastreras, steriliseras eller på annat sätt hindras från okontrollerad förökning (6 kap. 2 §).

Respondenternas inställning till kravet om kompetens för all tillståndspliktig hund- och katthållning var övervägande positiv. De som angav att de bedrev tillståndspliktig hållning tyckte inte att kraven var för omfattande vilket tyder på att de tycker att de går bra att efterleva.

De respondenter som lämnade övriga åsikter gällande lagstiftningens efterföljning kände att lagstiftningen inte följs till fullo, att många djurägare gör på ”gammalt vis”, att det inte kontrolleras att lagstiftningen efterföljs och att enskilda handläggare tolkar lagen på helt olika sätt. Detta kan tolkas som att de tycker att åtgärder behövs för att alla djurägare ska bedömas lika och att ingen ska komma undan med att inte följa lagstiftningen.

5.2. Djurskyddslagstiftningens tillgänglighet

Det var positivt att se att de flesta uppgav att de visste hur de hittade åtminstone någon av författningarna (djurskyddslagen, djurskyddsförordningen och 2020:8). Även om inte alla visste hur de hittade samtliga författningar tyder det på att många känner sig säkra på hur de gör om de vill läsa i någon av dem. Att inte fler kunde hitta samtliga författningar kan dock tyckas vara märkligt då de finns i samma tabell på Jordbruksverkets hemsida (Jordbruksverket, 2021b). Hittar de en av författningarna där borde de alltså ganska lätt hitta de övriga. Något som också är lite oväntat är att så pass många av hund- och kattägarna svarade att de vänder sig till Google eller motsvarande för att ta reda på vad lagstiftningen säger. Man kan fråga sig vad det är som gör att de inte läser direkt i författningarna om de vet hur de hittar dem, om det kan vara att de upplevs svåra att tolka eller svåra att orientera sig eller söka i. Liknande resultat har dock setts av Kogan *et al.*, (2018). Djurägarna i deras undersökning svarade att de oftare går via en sökmotor istället för att gå direkt till en hemsida då de söker information kring djurhälsa på internet. Det kan dock finnas en viss skillnad i att söka efter information om djurhälsa och om djurskyddslagstiftning då det kan finnas flera olika källor gällande hälsa medan det finns specifika författningar när det kommer till djurskyddslagstiftning.

Just tydlighet var något som strävades efter vid utformningen av djurskyddslagen (s. 1 prop. 2017/18:147) och 2020:8 (Jordbruksverket, 2019). I denna studie var det tyvärr väldigt få respondenter som kunde svara på om de upplever det lättare att hitta information i 2020:8 än 2019:28 och därför är det svårt att få någon uppfattning om 2020:8 upplevs som tydligare. Om fler hund- och kattägare skulle prova att läsa i författningarna kanske fler skulle uppleva att de hittar vad de söker. Enligt enkätsvaren finns det dock de som läser direkt i föreskrifterna och aldrig, sällan eller endast ibland hittar vad de söker efter (sammanlagt 18% av de som sökt i 2020:8). Hur hund- och kattägare upplever att det är att läsa i författningarna är något som skulle kunna undersökas vidare.

Att ingen angav att de vänder sig till sociala medier för information var något förvånande. Enligt Kogan *et al.* (2018) är det vanligt att djurägare använder sociala medier och online-forum för information om djurhälsa. Kanske är det inte lika vanligt när det kommer till information kring lagstiftning.

Respondenter som lämnade övriga åsikter gällande lagstiftningens tillgänglighet kände att lagstiftningen inte alltid når ut till djurägarna, att den ska kommuniceras tydligare, att det är djurägarens ansvar att ta del av den men att fler varianter på hur den kommuniceras bör finnas. Det kan tyda på att de önskar att lagstiftningen var mer lättillgänglig för alla. Hur de önskade att detta skulle ske specificerades inte. Det lämnades även en kommentar om att djurskyddslagstiftningen alltid kan förbättras. Respondenten har inte angett om det gäller exempelvis formuleringar eller förändringar av kraven i lagstiftningen och därför är det svårt att tolka kommentaren.

5.3. Kunskap kring djurskyddslagstiftningen

Att en stor del av respondenterna uppskattade sin kunskapsnivå kring djurskyddslagstiftningen mitt emellan ”mycket bristande” och ”mycket god” är kanske inte så märkligt. Är man osäker på var man ska lägga sig på en skala är det vanligt att man väljer siffran i mitten (Ejvegård, 2009). Med tanke på resterande resultat från enkäten är det också rimligt att många lade sig i mitten för att de kände att de kunde en del men inte allt. Det var åtminstone fler respondenter som lade sig över mitten (44 stycken) än under mitten (25 stycken) vilket kan ses som positivt även om det såklart vore önskvärt att samtliga ägare kände att de hade mycket god kunskap. Det optimala skulle givetvis vara att alla respondenter kände till samtliga författningar, visste hur de kunde hitta dem och vad som står i dem. Det är dock positivt att majoriteten kände till och visste hur de hittade någon av de nämnda författningarna och att en relativt stor andel kände till 2020:8. Det som kan ses som något problematiskt är att omkring en femtedel svarade att de inte kände till någon

av författningarna och inte visste hur de hittade någon av dem. Att 65–69% angav att de aldrig hade sökt i föreskrifterna samtidigt som runt en sjättedel ansåg att de aldrig haft behovet att söka kring lagstiftningen är också bekymmersamt. Det gör det lite överraskande att inte fler angav att de inte hade någon uppfattning om hur lagstiftningen är att efterleva (andelen var 30%).

Svaren på frågan om vad som står i lagstiftningen tyder på att inte alla hund- och kattägare vet det. Exempelvis trodde många att katter inte får lämnas ensamma mer än 10 timmar i sträck. Det kan dels bero på att många respondenter trodde att något sådant krav fanns och att det var det enda alternativet om ensamhetstid för katt som fanns att välja. En annan orsak kan vara att katter ses som självständiga djur (Toukhsati *et al.*, 2007) och därför skulle förväntas klara en längre tid ensam än hundar, där majoriteten trodde att det fanns en gräns på 6 timmar.

Det visade sig att de flesta hund- och kattägarna visste om att hundvalpar tidigast får lämna modern vid 8 veckors ålder och kattungar vid 12 veckors ålder. Något som dock var tydligt var att många hundägare trodde att kattungar får lämna modern vid 8 veckor, likt hundvalpar, medan kattägare trodde att hundvalpar får lämna modern vid 12 veckor, så som kattungar. De förväntas dock inte ha kunskap om andra djurslag än det de ansvarar för och det kan ses som positivt att det faktiskt syntes att de hade mest kunskap om det egna djurslaget.

I en studie av Dotson & Hyatt (2008) fick hundägare svara på olika frågor som användes som parametrar för bland annat villighet att anpassa sin livsstil efter ens hund och hur symbiotisk relationen mellan hund och ägare var. Det visades att hundägare i åldersgruppen 26–35 år uttryckte störst villighet att anpassa livsstilen efter hunden och att hundägare under 35 år ansågs ha mest symbiotiska relationer med sin hund. De såg även att kvinnor i högre grad än män anammade hundägarskapet inom samtliga kategorier som undersöktes, exempelvis symbiotisk relation och villighet att anpassa livsstilen efter hunden. Kvinnor är också oftare än män de som har huvudansvaret för hundar (Dotson & Hyatt, 2008) och i Sverige är det vanligare att kvinnor har sällskapsdjur än att män har det (Müllersdorf *et al.*, 2010). Detta skulle kunna ha ett samband med att kvinnliga respondenter och respondenter i 20–30-årsåldern i denna studie generellt var mer insatta gällande djurskyddslagstiftningen och kanske med att dessa respondentgrupper var så pass stora.

Att de som jobbade professionellt med hund och katt och de som hade utbildning inom både hund och katt var mer insatta i djurskyddslagstiftningen är positivt. Detta både för att de som jobbar med djurslagen självklart ska veta hur djuren ska hållas och för att utbildning då kan fungera som en lösning för att djurägare ska bli mer insatta i djurskyddslagstiftningen. Hur djurägare kan utbildas inom

djurskyddslagstiftningen på ett effektivt sätt skulle kunna undersökas närmre för att kunna implementera ett system som ökar djurägarnas kunskap och förbättrar djurskyddet och djurvälståndet för hundar och katter.

En del av de övriga åsikterna som lämnades i slutet av enkäten kan kopplas till respondenternas kunskap kring lagstiftningen. En respondent skrev att hen märkte att hen inte kunde någonting vilket ju tydligt säger att personen inte hade mycket kunskap kring lagstiftningen. Kommentaren om att det är svårt att få tag på någon instans och att ingen verkar bry sig när djur far illa tyder på att denna djurägare inte har kunskapen om att det är länsstyrelsen hen behöver få tag på när hen ser djur som far illa.

Respondenten som skriver om en hundägares ansvar att ersätta skador orsakade av hunden visar att hen är något insatt i lagstiftningen gällande hundäggande. Det visar dock också att djurägaren inte har full koll på djurskyddslagstiftningen då ansvar för ersättning för skador orsakade av hundar regleras i 19 § i lagen om tillsyn över hundar och katter (2007:1150) och inte i djurskyddslagen, djurskyddsförordningen eller 2020:8. Att några respondenter lämnade övriga åsikter kring bestämmelserna om tidigaste ålder för hundvalpar och kattungars separation från modern och katters förökning visar på att de är insatta i vad som står i lagstiftningen gällande detta. Den övriga åsikten som lämnades gällande hundvalpar och kattungars ålder vid separation från modern har lämnats av en respondent som gått efter egna erfarenheter medan 2020:8 är framtagen med vetenskapligt underlag. Jordbruksverket gav det vetenskapliga rådet på Sveriges lantbruksuniversitet i uppgift att sammanställa vetenskapligt underlag, bland annat kring avvänjning av hundvalpar och kattungar, vilket användes av Jordbruksverket då 2020:8 togs fram (Jordbruksverket, 2019).

5.4. Kunskapslägets konsekvenser

Källa

Att djurägare söker kring lagstiftningen på Google eller motsvarande skulle kunna få negativa konsekvenser för djuren. Beroende på vilka sökord som används och vilka sökträffar djurägarna väljer att läsa på kan informationen vara mer eller mindre korrekt. För att få en uppfattning om vilken information som kan hittas vid en sökning på Google gjordes provsökningar med sökorden ”när kan man para sin katt” och ”när kan en katt få kattungar”. Ingen information hittades om att en katt får paras vid tidigast tio månaders ålder (6 kap. 8 § 2020:8) på någon av de sökträffar som dök upp på första sidan (fler sidor söktes inte igenom). Exempel på meningar som nämnde något kring första parningen var ”Så fort katten är

köns mogen kan hon para sig” (Svedea, 2021) och ”Man rekommenderar att honkatten är minst ett år när hon paras första gången” (Evidensia, 2021). En kattägare som söker svar och hittar detta tolkar det kanske som att det inte finns några bestämmelser kring katters ålder vid första parningen.

Att avgöra om internet-källor är trovärdiga kan vara svårt och är något som folk sällan lägger särskilt mycket tid på vilket kan orsaka att de förlitar sig på missvisande eller felaktiga källor (Eysenbach & Köhler, 2002; Bates *et al.*, 2006). Detta skulle kunna leda till att djur inte hålls på det sätt som de enligt lagstiftningen ska, vilket i sin tur kan leda till ett försämrat djurskydd och en försämrade djurvälstånd.

Missförstånd

Många respondenter trodde att hundar inte får vara ensamma mer än sex timmar i sträck. Detta kan vara ett missförstånd som grundas i det allmänna rådet som säger att hundar bör rastas minst var sjätte timme dagtid (allmänt råd 4 kap. 7 § 2020:8). Det finns dock inte någon föreskrift eller allmänt råd som anger en specifik tidsbegränsning för ensamtid. Detta missförstånd eller okunskap kan dock ses som något positivt för hundar. I och med det kanske färre hundar är ensamma under en längre tid, något som troligtvis kan gynna hundarna då separationsångest är ett vanligt problem hos hund (Overall *et al.*, 2001). Det kan dock också tänkas att det allmänna rådet gällande rastning tolkas som en rekommendation för ensamtid och därför ger hundar längre ensamtid än vad de mår bra av. Hundar som egentligen inte bör lämnas ensamma under någon längre tid kanske ändå får stå ut i sex timmar för att ägarna har hört att hundar kan lämnas ensamma så länge eller att de klarar sig utan rastning så länge.

Att djurägare antar att lagstiftningen ser likadan ut för katt och hund skulle kunna få negativa konsekvenser. Exempelvis gällande åldern då hundvalpar och kattungar får skiljas från modern. Ett tänkbart scenario skulle kunna vara att en hundägare vill skaffa sig en katt och tar för givet att det går bra skilja kattungar från modern vid 8 veckors ålder precis som för hundar. Detta får en negativ konsekvens då för tidig avvänjning exempelvis ökar risken för aggressivitet och stereotypa beteenden hos kattungar (Ahola *et al.*, 2017). Att någon ska kunna köpa en kattunge före 12 veckors ålder förutsätter givetvis att även säljaren är okunnig eller inte bryr sig om problematiken.

Brist på kunskap

Att hundar gradvis ska vänjas vid att vara ensamma står i 2020:8 (4 kap. 9 §) och är en effektiv metod för att minska beteenden relaterade till separationsångest (Butler *et al.*, 2011). Därför är det synd att de flesta trodde att det inte stod i

lagstiftningen. Separationsångest har en negativ inverkan på hundar. En hund med separationsångest som regelbundet blir lämnad ensam orsakas inte bara akut stress utan även kronisk stress, något som kan påverka hundens hälsa negativt och till och med reducera livslängden (Dreschel, 2010).

I de nya författningarna har det förtydligats vad som krävs för att tillgodose djurs grundläggande behov och att den som håller hund eller katt måste ha tillräcklig kompetens (2 kap. 3 § djurskyddslagen, 2 kap. 5 och 6 §§ 2020:8). Ett av skälen till att detta kompetenskrav infördes var behovet av kompetens inom sällskapsdjurssektorn där en stor del av de allvarliga djurskyddsbristerna finns (s. 89 prop. 2017/18:147). Regeringen menade att kompetens har en grundläggande betydelse för god djurvälstånd, att kunskap bidrar till att förebygga uppkomsten av djurskyddsproblem och att tillräcklig kompetens ska vara ett krav för hållning och hantering av djur (s. 90 prop. 2017/18:147). Hund- och kattägare som inte har kunskap om detta bidrar därför kanske inte på samma sätt till att förebygga djurskyddsproblem. Antalet hundar och katter som behöver omhändertas kommer kanske fortsätta att vara lika stort så länge det inte försäkras att ägarna har tillräcklig kompetens.

5.5. Samhälle, etik och hållbarhet

Hund- och kattägare utan tillräcklig kunskap kan bryta mot lagstiftningen utan konsekvenser om inte just deras djurhållning kontrolleras. Att djurskyddslagstiftningen efterlevs är inte bara viktigt för djurens välfärd utan även för allmänhetens förtroende (Jordbruksverket, 2021a). Att hund- och kattägare saknar kunskap kan därför tänkas påverka samhället då allmänhetens/djurägares förtroende för lagstiftning och rättssystemet skulle kunna minska. Det kan även tänkas att djurhållare som får kontroller regelbundet, exempelvis inom livsmedelsproduktionen, ser en orättvisa i att hållning av sällskapsdjur inte kontrolleras på samma sätt och därför inte möts av samma konsekvenser vid brister i djurhållningen. Detta skulle kunna skapa osämja mellan olika djurhållare och minska deras förtroende för myndigheter. Att öka kunskapen bland hund- och kattägare och se till att djurskyddslagstiftningen efterlevs kan därför ses som en viktig del i ett socialt hållbart samhälle.

Efterlevnaden av djurskyddslagstiftningen är inte endast viktig för att det är vad som är rätt juridiskt sett utan även ur den etiska aspekten. Det har tidigare diskuterats att brist på kunskap, missförstånd och användning av osäkra informationskällor kan leda till negativa konsekvenser för djuren och påverka både deras fysiska och psykiska välfärd. Att djuren får lida till följd av att djurägare inte har de kunskaper som krävs är svårt att se som etiskt försvarbart. Exempelvis kan

det tänkas att fördelen att djurägare slipper utbildas inom lagstiftningen, inte riktigt väger upp för nackdelen att djur lider till följd av bristande kunskap.

5.6. Framtiden

Öka kunskapen

För att öka kunskapsnivån hos folk kanske de främst behöver känna till att lagstiftningen finns och hur de kan hitta den. Detta ställer krav på lagstiftningens tillgänglighet. Alla hund- och kattägare som vill hitta lagstiftningen borde kunna göra det utan större ansträngning, om sökandet blir för svårt finns det kanske en risk att djurägarna ger upp.

Den aktuella djurskyddslagstiftningen finns att hitta på Jordbruksverkets hemsida. Från startsidan kan man gå in på *Djur>Djurhälsopersonal>Veterinära författningshandboken* och till sist *L. Djurskydd* och därifrån klicka sig in på författningar som djurskyddslagen, djurskyddsförordningen och 2020:8 (Jordbruksverket, 2021b). Det går även att söka på hemsidan och på så vis komma fram till djurskydds-sidan. Att ta sig fram genom dessa steg är kanske självklart för de som redan kan det men för de som inte tidigare har hittat rätt eller vet vilka sökord som ska användas är det kanske inte lika självklart. Därför är detta något som skulle kunna ses över.

Philpotts *et al.* (2019) skriver om att den mindre andel av hundägare i Storbritannien som kommer i kontakt med lagstiftningen, exempelvis genom kritik från The Royal Society for the Prevention of Cruelty to Animals (RSPCA), får ett tillfälle att utbildas inom den. Kanske kan det vara på samma vis i Sverige, att de som kommer i kontakt med länsstyrelsen, exempelvis vid en kontroll, lär sig mer om djurskyddslagstiftningen. Att kontroller endast utförs efter anmälningar kanske då gör att ägare till sällskapsdjur inte är särskilt välinformerade och kanske heller inte lika måna om att ha koll på lagstiftningen om de upplever att det är en liten risk att brister upptäcks. Om fler kontroller av hund- och katthållning skulle utföras kanske fler hund- och kattägare skulle få tillfälle att diskutera och ställa frågor kring lagstiftningen och kanske sätta sig in mer i den.

Ytterligare en lösning för att öka kunskapen skulle kunna vara att införa en slags hund- och kattägarlicens. Eftersom hund- och katthållning inte kontrolleras regelbundet på samma sätt som viss annan djurhållning kan det vara svårt att se till att djurägarna har den kompetens som krävs. Om hund- och kattägare istället skulle "kontrolleras" innan de skaffar sig djur, exempelvis via en utbildning för hund- eller kattägarlicens, skulle kravet på kompetens behöva uppfyllas redan då. I denna studie tyder resultaten på att de med utbildning inom hund och katt var mer insatta

i lagstiftningen. Hur ett effektivt system för hund- och kattägarlicens kan se ut skulle kunna undersökas vidare.

Framtida forskning

För att vidare undersöka studiens frågeställningar och resultat är framtida forskning nödvändig. Fördjupning i ämnet är nödvändig för att förstå hur hund- och kattägare tänker kring djurskyddslagstiftningen och hur de skulle kunna utbildas inom den för ett hållbart djurskydd och en förbättrad djurvälstånd för hundar och katter. Exempel på intressanta frågeställningar för framtida forskning är:

- Hur upplever hund- och kattägare att det är att läsa i djurskyddslagstiftningens författningar?
- Hur kommer det sig att inte fler hund- och kattägare väljer att söka efter information gällande lagstiftningen direkt i författningarna?
- Hur kan hund- och kattägare utbildas inom djurskyddslagstiftningen på ett effektivt sätt?
- Hur skulle ett effektivt system för hund- och kattägarlicens i Sverige kunna se ut?

5.7. Reflektioner kring studien

Metodens för- och nackdelar

Metoden var resurssparande och tillhandahölls kostnadsfritt genom SLU vilket var en stor fördel. Eftersom enkäten delades online och respondenterna själva fyllde i den kunde tiden läggas på annat arbete under den period som enkäten låg ute. Arbetet underlättades även i och med att undersökningsplattformen automatiskt sammanställde svaren och presenterade resultatet i tabeller och diagram. Enkäten tog omkring fem minuter att slutföra och därför krävdes inte särskilt mycket av de som deltog. Tid sparades även då ingen särskild urvalsgrupp söktes upp. En nackdel med detta och att dela enkäten på en plattform som Facebook är att de som inte använder sig av plattformen inte nås. I tillägg blir urvalsgruppen begränsad i och med att enkäten huvudsakligen sprids till ens egna kontakter och kontakter till de som delar inlägget på Facebook. En annan nackdel kan vara att de som svarade på enkäten när den delades på Facebook kanske var personer som var särskilt engagerade i sina djur och delade kanske även vidare till en umgängeskrets med samma intresse. På så vis är det en risk att en stor del av de som svarade på enkäten hade ett särskilt stort intresse för sina djur. Det visades exempelvis att nästan hälften av respondenterna hade någon form av utbildning inom hållande av hund och/eller katt. Respondenterna i denna undersökning hade därför kanske mer kunskap kring

djurskyddslagstiftningen gällande hund och katt än den genomsnittliga hund- och kattägaren.

Arbetet hade kunnat vara mer vetenskapligt relevant om andra urvals- och distributionsmetoder hade använts. Det hade varit positivt att nå allt ifrån de som knappt har något djurintresse alls till de som tycker att deras djur är det viktigaste som finns. Om de olika respondentgrupperna hade varit större hade kanske fler och säkrare slutsatser kunnat dras. För att exempelvis få fler svar kring hur lätt hund- och kattägare hittar i föreskrifterna och hur kompetenskravet för tillståndspliktiga verksamheter upplevs hade det varit positivt att välja ut fler hund- och kattägare som är mer insatta och fler som driver tillståndspliktig verksamhet. För ett arbete på denna nivå och med den tidsbegränsningen som fanns kan metoden som valdes dock vara rimlig.

Utformning av enkät

På grund av begränsade kunskaper inom enkätutformning ställdes frågorna i enkäten för detta arbete inte alltid på det mest optimala sättet. Detta upptäcktes vid sammanställningen av svaren. En del frågor hade kunnat formuleras eller formateras om för att få ut så mycket som möjligt av svaren. Exempelvis blev frågorna om vad som stod i lagstiftningen svåra att sammanställa och därför gjordes inte någon jämförelse på gruppnivå på de frågorna. Detta hade möjligtvis fungerat bättre om arbetet pågått under en längre period och gett tid åt mer fördjupning i statistik. Samtliga frågor kunde dock kopplas till studiens frågeställningar vilket gjorde att respondenterna inte behövde svara på fler frågor än nödvändigt. Ytterligare frågor hade kunnat inkluderas men med risk för att enkäten skulle bli mer tidskrävande att fylla i vilket kanske hade resulterat i färre kompletta svar.

Litteraturen

Att hitta litteratur på ämnet djurskyddslagstiftning för hund- och katt och ägarens roll i det hela var utmanande, särskilt gällande den svenska lagstiftningen. Litteratur om hundhållning upplevdes vara lättare att hitta än om katthållning.

Den litteratur som främst varit till hjälp i detta arbete var artikeln av Philpotts *et al.* (2019). Deras undersökning är gjord i Storbritannien vilket gör att precis samma slutsatser kanske inte kan dras om Sverige. Dessutom handlar artikeln endast om hundhållning och hundägare och inte om katthållning eller kattägare. I och med att Storbritannien inte är helt olikt Sverige och att artikeln tog upp flera relevanta aspekter inom detta arbetes ämne som kunde relateras till både hund- och kattägare så bedömdes den ändå vara en bra källa. Att undersökningen gjordes relativt nyligen sågs i detta fall även som en fördel.

Litteraturen kring informationssökning på internet (Eysenbach & Köhler, 2002; Bates *et al.*, 2006; Kogan *et al.*, 2018) gällde information om hälsa. Det skulle kunna finnas en skillnad i hur djurägare går till väga för att söka efter information inom hälsa och lagstiftning. Det kan också tänkas att hur folk använder sig av och förlitar sig på internet har förändrats sedan Eysenbach & Köhler (2002) och Bates *et al.* (2006) utförde sina undersökningar. Litteraturen ansågs trots detta vara användbar då det var svårt att hitta litteratur om användning av internet för information om lagstiftning. Artikeln av Kogan *et al.* (2018) handlade om just djurägare och ansågs därför vara särskilt användbar.

6. Slutsats

De slutsatser som dras utifrån denna studie är att majoriteten av hund- och kattägare känner till och kan hitta åtminstone någon av författningarna inom djurskyddslagstiftningen men att få kan hitta alla och en del ingen av författningarna. Många hund- och kattägare upplever att djurskyddslagstiftningen är lätt att efterleva men för att veta om de har kunskap nog för att avgöra detta behövs ytterligare forskning. Hund- och kattägare vet delvis vad som står i djurskyddslagstiftningen men det finns kunskapsluckor som bör åtgärdas för att förebygga negativa konsekvenser. En större kunskap kan påverka djurhållningen positivt. En brist på kunskap kan påverka den negativt och kanske i enstaka fall även positivt. Det kan finnas ett samband mellan kunskap kring lagstiftningen och ålder, könsidentitet och utbildning. Mer forskning på ämnet behövs för att förstå hur hund- och kattägare tänker kring djurskyddslagstiftningen och hur deras kunskaper kring den kan ökas.

Populärvetenskaplig sammanfattning

I svenska hushåll finns det uppskattningsvis 1 443 000 katter och 881 000 hundar. Omkring 20% av hushållen har minst en katt och 15% har minst en hund. Ägarna till dessa djur har en skyldighet att följa den lagstiftning som gäller för hållande av katter och hundar som sällskapsdjur och länsstyrelsen ansvarar för att se till att djurägarna följer den lagstiftningen. Det sker dock inga regelbundna kontroller för att säkerställa detta. En kontroll utförs om länsstyrelsen får in en anmälan som tyder på att en djurägare inte följer lagstiftningen och därför behöver kontrolleras. Det är varje hund- och kattägares individuella ansvar att följa lagstiftningen och att ha tillräcklig kompetens för att sköta om djuren på rätt sätt. Trots detta beror brister i hund- och katthållningen ofta på okunskap eller oförmåga att tillgodose djurens behov. I detta arbete undersöktes åsikter och erfarenheter hos hund- och kattägare, om de har den kunskap om djurskyddslagstiftningen som förväntas av dem och vilken påverkan dessa faktorer kan ha på djuren. En enkät delades på plattformen Facebook och besvarades av 115 hund- och/eller kattägare. Resultaten från enkäten visade på att många ägare hade hört om djurskyddsförfattningarna tidigare och visste hur de kunde hitta lagstiftningen men också att många ägare saknade kunskap om vad lagstiftningen omfattar. Det visade sig att få av dem hade sökt i lagstiftningen och att det var vanligt att vända sig till Google eller motsvarande för att söka information om den. Resultatet tyder på att den kunskapsnivå som hund- och kattägare har idag skulle kunna leda till negativa konsekvenser för deras katter och hundar. För att säkerställa ett gott djurskydd och främja en god djurvälstånd kan det vara nödvändigt att göra lagstiftningen mer lättillgänglig och utbilda djurägarna inom den. Därför behövs ytterligare forskning för att bättre förstå hur hund- och kattägare tänker kring djurskyddslagstiftningen och hur deras kunskaper kring den kan ökas.

Referenser

- Ahola, M. K., Vapalahti, K. & Lohi, H. 2017. Early weaning increases aggression and stereotypic behaviour in cats. *Scientific reports*. 7 (1), 10412–9.
- Agria, 2017. <https://www.agria.se/katt/artiklar/om-katt/katten---popularaste-sallskapsdjuret-i-sverige/>, använd 2021-04-15.
- Bates, B. R., Romina, S., Ahmed, R. & Hopson, D. 2006. The effect of source credibility on consumers' perceptions of the quality of health information on the internet. *Medical informatics and the internet in medicine*. 31 (1), 45-52.
- Butler, R., Sargisson, R. J. & Elliffe, D. 2011. The efficacy of systematic desensitization for treating the separation-related problem behaviour of domestic dogs. *Applied animal behaviour science*. 129 (2), 136–145.
- Djurens rätt, 2020. <https://www.djurensratt.se/blogg/framgang-nu-ska-utekatter-kastreras>, använd 2021-04-13.
- Djurskyddslag (2018:1192).
- Djurskyddsförordning (2019:66).
- Djurskyddet Sverige, 2020. <https://press.djurskyddet.se/posts/pressreleases/antligen-krav-pa-kastrerade-utekatter>, använd 2021-04-13.
- Dotson, M. J. & Hyatt, E. M. 2008. Understanding dog–human companionship. *Journal of business research*. 61 (5), 457–466.
- Dreschel, N.A. 2010. The effects of fear and anxiety on health and lifespan in pet dogs. *Applied animal behaviour science*. 125 (3), 157–162.
- Ejvegård, R. 2009. *Vetenskaplig metod*. Sid 59. Lund, Studentlitteratur.
- Evidensia, 2021. <https://evidensia.se/djurvardguiden/katt-loper/>, använd 2021-05-16.
- Eysenbach, G. & Köhler, C. 2002. How do consumers search for and appraise health information on the world wide web? Qualitative study using focus groups, usability tests, and in-depth interviews. *British Medical Journal*. 324 (7337), 573-577.
- Jordbruksverket 2019. Konsekvensutredning Förslag till nya Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:xx) om hållande av hundar och katter (saknr L102). Dnr 5.2.17-7727/17. Jönköping: Jordbruksverket.
- Jordbruksverket, 2021a-04-15. Djurskyddskontrollen 2020 - En redovisning av kontrollmyndigheternas arbete. Jönköping: Jordbruksverket.

- Jordbruksverket, 2021b. <https://djur.jordbruksverket.se/amnesomraden/djurhalsopersonal/veterinar/aforfattningshandboken/ldjurskydd.4.6beab0f111fb74e78a78000821.html>, använd 2021-05-21.
- Kogan, L., Oxley, J. A., Hellyer, P., Schoenfeld, R. & Rishniw, M. 2018. UK pet owners' use of the internet for online pet health information. *Veterinary record*. 182 (21), 601-601.
- Lag (2007:1150) om tillsyn över hundar och katter.
- Müllersdorf, M., Granström, F., Sahlqvist, L. & Tillgren, P. 2010. Aspects of health, physical/leisure activities, work and socio-demographics associated with pet ownership in Sweden. *Scandinavian journal of public health*. 38 (1), 53–63.
- McConnell, A. R., Paige Lloyd, E. & Humphrey, B. T. 2019. We Are Family: Viewing Pets as Family Members Improves Wellbeing. *Anthrozoös*. 32, 459–470.
- Overall, K. L., Dunham, A. E. & Frank, D. 2001. Frequency of nonspecific clinical signs in dogs with separation anxiety, thunderstorm phobia, and noise phobia, alone or in combination. *Journal of the American Veterinary Medical Association*. 219 (4), 467–473.
- Philpotts, I., Dillon, J. & Rooney, N. 2019. Improving the Welfare of Companion Dogs-Is Owner Education the Solution? *Animals*. 9, 662–.
- Proposition 2017/18:147 2019. Ny djurskyddslag. Näringsdepartementet. Stockholm: Regeringskansliet.
- Savolainen, P., Jing Luo, Y. Z., Lundeberg, J. & Leitner, T. 2002. Genetic Evidence for an East Asian Origin of Domestic Dogs. *Science*. 298 (5598), 1610–1613.
- Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:28) om hållande av hund och katt, saknr L 102.
- Statens jordbruksverk föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2020:8) om hållande av hundar och katter, saknr L 102.
- Svedea, 2021. <https://www.svedea.se/kattforsakring/draktig-katt>, använd 2021-05-16.
- Svenska Djurskyddsföreningen, 2020. <https://www.djurskydd.org/nya-regler-for-katt-och-hundagare/>, använd 2021-04-13.
- Svenska kennelklubben, 2017. https://www.mynewsdesk.com/se/svenska_kennelklubben/pressreleases/alt-fler-hundar-och-katter-i-sverige-2263163, använd 2021-04-06.
- Toukhsati, S. R., Bennett, P. C. & Coleman, G. J. 2007. Behaviors and Attitudes towards Semi-Owned Cats. *Anthrozoös*, 20 (2), 131-142.
- Vigne, J. D., Guilaine, J., Debue, K., Haye, L & Gérard, P. 2004. Early Taming of the Cat in Cyprus. *Science*. 304 (5668), 259-259.

Tack

Jag vill först och främst tacka min handledare Katja Lundqvist som har stöttat och väglett mig genom arbetet och med en positiv inställning och uppmuntrande ord gjort allt lite lättare när det känts svårt! Jag vill även rikta ett tack till Alexandre Barchiesi på Jordbruksverket som bidrog med idéer och råd kring undersökningens innehåll och hjälpte mig att komma igång med mitt arbete. Självklart vill jag också tacka alla hund- och kattägare som tog sig tiden att svara på min enkät och även min familj som bland annat ställt upp som enkät-testare! Dessutom vill jag tacka mina kursare som jag har fått dela funderingar, förvirring, frustration och även en del glädje med under arbetets gång. Selma och Poppie ska också ha ett tack som har påmint mig om att ta pauser och har stått ut med en ibland något tråkig matte under dessa veckor. Tack!

Bilaga 1

Sveriges lantbruksuniversitet
Swedish University of Agricultural Sciences

2021-04-01

Institutionen för husdjurens miljö

SLU.hmh.2021.3.1.3-38

Informationstext till den registrerade gällande hantering av personuppgifter vid SLU - Självständigt arbete i kursen EX0867, vårterminen 2021

Personuppgiftsansvarig

Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) är personuppgiftsansvarig för behandlingen av dina personuppgifter.

Dataskyddsombud vid SLU nås via dataskydd@slu.se eller 018-67 20 90.

Ändamål

Syftet med denna enkät är att sammanställa hund- och kattägares kunskaper och åsikter kring djurskyddslagstiftningen gällande hund och katt för att få en uppfattning om hur de upplever att lagstiftningen fungerar och hur väl de nås av lagstiftningen.

SLU kommer att behandla dina personuppgifter på de sätt som krävs för att SLU ska följa reglerna kring allmänna handlingar och myndigheters arkiv.

Rättslig grund

Behandlingen av dina personuppgifter i detta studentarbete stöder sig på ditt samtycke som du fyller i innan du kan påbörja enkäten på det webbaserade enkätverktyget Netigate.

Utlämnande

SLU kan komma att lämna ut dina personuppgifter till den som begär en allmän handling om dina personuppgifter finns i den, i enlighet med reglerna om allmänna handlingar, såvida inte de ska beläggas med sekretess.

Besöksadress: Almas allé 8, Uppsala
Org nr: 202100-2817
Tel: 018-67 10 00

www.slu.se

Informationstext till den registrerade gällande hantering av personuppgifter vid SLU - Självständigt arbete i kursen EX0867, vårterminen 2021

Överföring av personuppgifter

Insamlad information ifrån denna enkät kommer att diskuteras av studenten och handledaren och kommer sedan sammanställas i det självständiga arbetet (exjobbssrapporten) på kandidatnivå i kursen EX0867 under vårterminen 2021. Detta arbete kommer sedan publiceras på SLU:s öppna arkiv Epsilon. Uppgifterna hämtas in med Netigate.

Internationell överföring

Vi samarbetar inte med en organisation utanför EU/EES och kommer inte föra över några personuppgifter dit.

Lagring

Inga personuppgifter kommer att lagras längre än vad som krävs för att färdigställa rapporten. Studentarbetet kommer att lagras i SLU:s arkiv under så lång tid som svensk lagstiftning kräver.

Dina rättigheter

Du har enligt lag rätt att under vissa omständigheter få dina uppgifter raderade, rättade, begränsade och att få tillgång till de personuppgifter som behandlas, samt rätten att invända mot behandlingen. För att använda dig av dina rättigheter, kontakta integritets- och dataskyddsfunktionen med kontaktuppgifterna nedan.

Återkallande av samtycke

Om SLUs behandling av dina personuppgifter baserar sig på samtycke har du en rätt att återkalla detta samtycke.

Synpunkter

Om du har synpunkter på SLUs personuppgiftsbehandling kan du vända dig till integritets- och dataskyddsfunktionen på dataskydd@slu.se, 018-67 20 90.

Om du inte är nöjd med SLUs svar, kan du vända dig med klagomål på SLUs behandling av dina personuppgifter till Integritetskyddsmyndigheten, imy@imy.se eller 08-657 61 00.

Du kan läsa mer om integritetsinspektionens tillsyn på <https://www.imy.se>.

Bilaga 2

Enkätens utformning

Detta dokument visar hur enkäten var utformad. På första sidan under rubriken Villkor & Samtycke presenterades följande:

Hej!

Mitt namn är Filippa Wetterberg och jag skriver just nu mitt kandidatarbete på Etologi- och djurskyddsprogrammet på Sveriges lantbruksuniversitet (SLU). Jag vill med denna enkät undersöka hund- och kattägares syn på djurskyddslagstiftningen för att få en uppfattning om hur de upplever att den fungerar och hur insatta de är i lagstiftningen.

Enkäten vänder sig till personer bosatta i Sverige som äger eller har ansvar för en eller flera hundar och/eller katter. Enkäten tar ca 5 minuter att fylla i.

Alla enkätsvar behandlas anonymt och kommer att användas som underlag till mitt examensarbete. Genom att acceptera villkoren godkänner du att SLU hanterar dina personuppgifter, Detta kan du läsa mer om här³. Att ge SLU ditt samtycke är helt frivilligt och du kan avbryta din medverkan när som helst.

Vid frågor kan du kontakta mig via mail på fiwg0001@stud.slu.se.

Tack för ditt deltagande!

Jag accepterar villkoren

- Ja
 - Nej
-

Vid acceptering av villkoren kunde deltagarna ta sig vidare till enkätfrågorna. Dessa presenteras på följande sidor.

³ Länkat till dokument om GDPR

1.

Ålder?

- under 20
- 20-30
- 31-40
- 41-50
- 51-60
- 61-70
- 71-80
- över 80

2.

Vad identifierar du dig som?

- Kvinna
- Man
- Annat
- Vill ej ange

3.

Vad är din högsta avslutade utbildning?

- Grundskoleutbildning
- Gymnasieutbildning
- Universitet/högskola

4.

Har du genomgått utbildning inom hållande av hund och/eller katt?

- Ja, hund
- Ja, katt
- Ja, båda djurslagen
- Nej

5.

Fyll i de djurslag du äger/har ansvar för.

- Hund
- Katt

6.

Arbetar du professionellt inom ämnet hund och/eller katt?

- Ja, hund
- Ja, katt
- Ja, båda djurslagen
- Nej

7.

På vilken nivå uppskattar du att din kunskap är kring djurskyddslagstiftningen gällande hund och katt?

- 1. Mycket bristande
- 2.
- 3.
- 4.
- 5. Mycket god

8.

7. Djurskyddslagstiftningen som omfattar hållande av hund och katt som sällskapsdjur är djurskyddslagen (2018:1192) djurskyddsförordningen (2019:66) och Jordbruksverkets föreskrifter och allmänna råd (2020:8) om hållande av hundar och katter, saknr L 102.

Känner du till dessa? 1-3 svar möjliga.

- Jag känner till djurskyddslagen
- Jag känner till djurskyddsförordningen
- Jag känner till föreskrifterna
- Jag känner inte till någon av dem

9.

Vet du hur du hittar djurskyddslagstiftningen? 1-3 svar möjliga.

- Jag vet hur jag hittar djurskyddslagen
- Jag vet hur jag hittar djurskyddsförordningen
- Jag vet hur jag hittar föreskrifterna
- Nej

10.

När du vill ta reda på vad lagstiftningen säger angående hållande av hundar och katter, vart vänder du dig först?

- Jag läser direkt i lagstiftningen
- Jag söker på google eller motsvarande
- Jag söker/frågar på sociala medier
- Jag frågar någon jag känner
- Jag har aldrig haft det behovet
- Annat _____

11.

Den 15 juni 2020 började nya föreskrifter för hållande av hund och katt att gälla. När du efter den 15 juni 2020 har läst i föreskriften, har du hittat det du sökt?

- Alltid
- Oftast
- Ibland
- Sällan
- Aldrig
- Jag har inte sökt något i de nya föreskrifterna

12.

Upplever du att du lättare hittar det du söker i de nya föreskrifterna jämfört med de som gällde tidigare?

- Alltid
- Oftast
- Ibland
- Sällan
- Aldrig
- Ingen uppfattning, jag har bara sökt i de nya föreskrifterna
- Ingen uppfattning, jag har bara sökt i de tidigare gällande föreskrifterna
- Ingen uppfattning, jag har inte sökt i någon av föreskrifterna

13.

Anser du att djurskyddslagstiftningen är lätt att efterleva?

- Ja
- Delvis
- Nej
- Ingen uppfattning

14.

Ett av de nya kraven innebär att oplanerad, oönskad eller överdriven reproduktion ska förebyggas. Detta innebär att katter som går fritt ute bör vara kastrerade, steriliserade eller på annat sätt förhindras att föröka sig okontrollerat.

Vad tycker du om det skärpta kravet angående okontrollerad förökning?

- Jag tycker att det är bra
- Jag tycker att det är dåligt
- Jag har ingen åsikt

15.

Har det skärpta kravet angående okontrollerad förökning påverkat dig? Flera val möjliga, utnyttjas om du har fler katter med olika lösningar för.

- Ja, katten/katterna har sedan dess kastrerats eller steriliserats
- Ja, katten/katterna får sedan dess utevistelse i rastgård/rastas i koppel
- Ja, katten/katterna får sedan dess inte gå ute
- Ja, katten/katterna har sedan dess givits preventivmedel/kemisk kastrering
- Nej, katten/katterna hindrades redan från okontrollerad förökning
- Nej, katten/katterna hindras inte från okontrollerad förökning

16.

Vilket/vilka av följande alternativ gällande hundar tror du står med i djurskyddslagstiftningen? 1-6 svar möjliga.

- En tik får inte paras tidigare än vid 18 månaders ålder
- En tik får inte paras tidigare än vid 24 månaders ålder
- Liggplatser till hundar i förvaringsutrymmen ska vara utformade så att hunden normalt ges möjlighet att bädda
- Hundar måste rastas minst tre gånger per dag
- Om hundar ska lämnas ensamma ska de gradvis vänjas vid det
- Hundar får inte lämnas ensamma i en sammanhängande period som överstiger 6 timmar

17.

Vilket/vilka av följande alternativ gällande katter du tror står med i djurskyddslagstiftningen? 1-6 svar möjliga.

- En honkatt får inte avsiktligt paras tidigare än vid 10 månaders ålder
- En honkatt får inte avsiktligt paras tidigare än vid 18 månaders ålder
- Katter ska hållas och skötas så att deras behov av bland annat social kontakt, mental stimulans, att klättra, klösa, vila, gömma sig samt söka föda och jaga tillgodoses
- Katter får inte lämnas ensamma i en sammanhängande period som överstiger 10 timmar
- Liggplatser ska vara så stora och i sådant antal att alla djur samtidigt kan ligga och vila i en naturlig ställning
- Katter ska ha regelbunden tillgång till utevistelse

18.

Vid vilken ålder tror du att kattungar tidigast får skiljas från modern?

- 6 veckor
- 8 veckor
- 10 veckor
- 12 veckor

19.

Vid vilken ålder tror du att hundvalpar tidigast får skiljas från modern?

- 6 veckor
- 8 veckor
- 10 veckor
- 12 veckor

20.

Enligt föreskrifterna gäller kompetenskrav för tillståndspliktig hund- och katthållning. Exempel på sådana verksamheter är katthem och hunddagis. För de som driver dessa verksamheter krävs nu bland annat kunskap om beteende, grundläggande fysiologiska behov, skötsel och smittskydd för berört djurslag.

Vad tycker du om att det finns ett kompetenskrav?

- Bra
- Dåligt
- Ingen åsikt

21.

Driver du själv tillståndspliktig hund- och/eller katthållning?

- Ja, hundhållning
- Ja, katthållning
- Ja, både hund- och katthållning
- Nej

22.ⁱⁱ

Vad tycker du som driver tillståndspliktig hund- och/eller katthållning om kompetenskravet?

- Jag tycker att kraven omfattar lagom mycket
- Jag tycker att kraven omfattar för mycket
- Jag tycker att kraven omfattar för lite
- Annat _____

23.

Övriga åsikter om djurskyddslagstiftningen som du inte känner att du fått framföra tidigare i enkäten

24.

Stort tack för din medverkan!

Klicka på den gröna knappen för att lämna in dina svar.

ⁱ Fråga 15 visades endast om ”Katt” fyllts i på fråga 5

ⁱⁱ Fråga 22 visades endast om något av ”Ja”- alternativen angetts på fråga 21